

zgodovinsko telo s povsem enakim razvojem in enako usodo (važna je ustanovitve univerze v Gradcu 1586); vanjo spadajo Štajerska, Koroška in Kranjska. Točno je, da kažejo tudi igre tega območja iste poteze — kljub razliki v jeziku. Območje deli pisec v igrske kroge (»Spielkreise«); ti krogi se razprostirajo — okrog samostanov kot igrskih središč! Končno razlikuje pisec še igrske vasi (»Spieldorfe«), kjer je igra ohranjena in kjer jo še igrajo ter z njo »gostujejo« po vsej širni okolici.

Temu uvodu, ki sem ga namenoma podal nekoliko obširneje, sledi obdelava posameznih ohranjenih igrskih obrazcev. Prvega obdela pisec »Das Paradeisspiel« (41—96), sledi mu »Obermurtaler Hirtenspiel« (97—150), »Das Schäferspiel« (151—186), »St. Nikolaus und die ‚Rauhen‘« (187—210), »Der reiche Prasser und der arme Lazarus« (211—247), »Das Spiel vom verstockten Sünder« (248—284), »Der Aegyptische Joseph« (285—311), »Der geduldige Job« (312—319), »Der Bayrische Hiasl« (320—341), »Genoveva« (342—356). Knjigo končuje »Das Nachspiel« in »Die Abdankung«, ki sta pri igrah še vedno ohranjeni.

Dr. L. Kretzenbacher je s svojo izvrstno knjigo opravil pomembno delo za svoje domače ljudsko, posebej še igrsko izročilo. Posreduje pa tudi nam obilico gradiva, ki nam bo ob njem olajšano delo pri raziskavah naše lastne ljudske igre. Za to smo mu lahko hvaležni tudi mi.

Niko Kuret

Wießner Herman, Geschichte des Kärntner Bergbaues, I. Teil. Geschichte des Kärntner Edelmetallbergbaues, Archiv für vaterländische Geschichte und Topographie, 52. Bd. Izdalo in založilo Zgodovinsko društvo za Koroško (Geschichtsverein für Kärnten). Celovec 1950. 8°. 301 str.

Vodja koroškega deželnega arhiva v Celovcu je začel drugo stoletje celovškega Arhiva za domačo zgodovino in krajepisje z obširno zgodovinsko sliko koroškega rudarstva, ki ga v starem in srednjem veku označuje pridobivanje zlata in srebra.

Pri poudarjenem zgodovinskem podajanju snovi in pri zemljepisnem obravnavanju rudarskih področij zlata in srebra v visokem severnem Koroškem bodo slovenskemu etnografu mogli služiti v primerjalne namene Weißnerjevi podatki o rudarskem delovnem času iz rudarskega reda Maksimilijana I., o razmerju med podjetniki in rudarskimi sodniki ter rudarji, o preskrbi in prehrani rudarjev, o merah in utežih za drage kovine, o izpiranju zlata, ki je na Dravi segalo do zadnjega časa v Medjimurje in o bratovščinah ter bratovskih skladnicah, ki so gojile tudi družabnost in s tem ljudsko rudarsko umetnost. Kakih ožjih kulturnih stikov — razen strokovnih uradnih — n. pr. v umetni ali domači obrti naših krajev s koroškimi rudarskimi področji dragih kovin iz Weißnerjevih izvajanj nismo zasledili.

Franjo Baš

Fresacher Walther, Der Bauer in Kärnten. I. Teil. Die persönliche Stellung des Bauers in Kärnten, Archiv für vaterländische Geschichte und Topographie, 51. Bd. Mit einem Vorwort: Hundert Jahre Archiv für vaterländische Geschichte und Topographie von Dr. Gotbert Moro. Izdalo in založilo Zgodovinsko društvo za Koroško (Geschichtsverein für Kärnten), Celovec 1950. 8°. 176 str.

Današnji kmečki stan je star eno stoletje ter je proizvod tisočletnega zgodovinskega razvoja, v katerem je bil pojem kmeta v vsaki dobi po gospodarski delavnosti kot obdelovalec zemlje vedno isti, a se je v osebnem razmerju kmeta do lastnikov zemlje in oblasti menjaval in doživljal najrazličnejše oblike, ki so se zopet ločile po krajih in pokrajinah zlasti v zvezi s kulturami tal.

Zaradi neposrednega razmerja do zemlje je kmet posebno v materialni kulturi najvažnejši objekt etnografskega preučevanja, ki se pa more pri tem